

I. Czytanie ze zrozumieniem

Ruch w obrazie

Nośnikiem ruchu jest filmowany obiekt, a więc postać ludzka, zwierzę, maszyna czy element przyrody (np. fale morskie lub liście unoszone podmuchem wiatru). Jest to podstawowy rodzaj ruchu immanentnie* związany z genezą i istotą filmu. W momencie, gdy zasadniczy ruch w obrazie zanika, twórca winien poszukiwać różnych rozwiązań zastępczych. Uczynił tak np. Andrzej Wajda w filmie *Popiół i diament* (1958) w statycznej scenie rozmowy, jaką prowadzi Szczuka z pułkownicową Staniewiczową w sprawie syna. Dialog toczy się w wąskim korytarzu. Podczas prowadzonej rozmowy kilkakrotnie otwierają się z charakterystycznym skrzypnięciem drzwi szafy, które pułkownikowa machinalnym ruchem ręki zamyka. Podobnie w *Obywatelu Kane* w czasie jednej z rozmów w drukarni bohaterowie stoją przy drzwiach wahadłowych, przez które ustawicznie ktoś z pracowników przechodzi.

Analizę ruchu w obrazie rozpatrywać można w różnych aspektach, uwzględniając takie momenty, jak nasilenie ruchu, jego kierunek i rytm. Intensyfikacja ruchu powoduje z reguły zwiększone zaangażowanie emocjonalne u widza, co potwierdzają sceny jazdy konnej, tańca czy wszelakiego rodzaju zawody sportowe. Istotny jest również kierunek ruchu, który w zasadzie winien być zgodny z kierunkiem ruchu wskazówek zegara, a zatem od strony lewej ku prawej ekranu. Niektórzy twórcy przedstawiają w ten sposób pościg prowadzony przez bohatera pozytywnego, natomiast zdradziecki atak bohatera negatywnego - od strony prawej ku lewej. Już sam kierunek ruchu pozwoli zorientować widza w akcji.

Zbigniew Wyszyński, *Wprowadzenie do estetyki filmowej*. PAN 1976, s.11.

* immanentnie - z natury rzeczy

1. Ruch jest „związany z genezą i istotą filmu”, ponieważ:

- a) ruch jest stale obecny w filmie
 b) ruchome obrazy tworzą film
 c) w filmie nie ma ujęć statycznych
 d) film powstał z „ożywienia” fotografii

2. „Zastępczy” ruch zostaje wprowadzony, gdy:

- a) akcja filmu nie wymaga żadnego ruchu
 b) ruch staje się w filmie zbyt natrączywy
 c) ruch wprowadza dezorientację widza
 d) nieruchome obrazy zaprzeczają istocie filmu

3. Przykład „Popiołu i diamentu” został wprowadzony, aby:

- a) podkreślić zasługi reżysera
 b) wskazać na znaczenie filmu w polskiej kinematografii
 c) ukazać sposób ożywienia obrazu filmowego
 d) ukazać zastosowanie jednego z filmowych środków wyrazu

4. Zestawienie filmów „Popiół i diament” oraz „Obywatel Kane” ma na celu ukazanie podobieństwa:

- a) akcji
 b) stylu
 c) stosowanych technik
 d) narracji filmowej

5. Ruch drzwi podczas ważnej rozmowy bohaterów został wprowadzony celowo, prawdopodobnie aby wywołać u widza:

- a) napięcie
 b) niepokój
 c) wzmożenie uwagi
 d) wrażenie realizmu

6. Kierunek ruchu w filmie może zawierać informację o:

- a) idei filmu
 b) bohaterach
 c) przekazywanych wartościach
 d) guście publiczności

II. Kształcenie literackie i kulturowe:

7. Antygona jest postacią tragiczną, ponieważ:

- a) sprzeciwia się królowi
 b) nie znajduje wyjścia z sytuacji
 c) musi ulec przeznaczeniu
 d) zostaje skazana na śmierć

8. Antygona pragnie:

- a) objąć władzę
 b) wprowadzić dyktaturę
 c) spełnić wolę bogów
 d) wyprawić bratu pogrzeb

9. Elementem starożytnego dramatu jest:

- a) prolog b) stasimon c) epejsodion d) exodos

10. „Balladyna” jest dramatem romantycznym, na co wskazuje:

- a) brak zasady trzech jedności b) brak postaci fantastycznych
 c) występowanie zasady decorum d) odwołanie się do legend i tradycji ludowych

11. „Stary człowiek i morze” dotyczy problemu:

- a) samotności b) związku człowieka z przyrodą
 c) ochrony zagrożonych gatunków d) walki człowieka z losem

12. Pojawiające się w snach bohatera lwy możemy interpretować jako:

- a) strach rybaka przed grożącym mu niebezpieczeństwem
 b) marzenie o sile i zwycięstwie
 c) symbol dumy i godności człowieka
 d) skrywaną chęć ucieczki na stały ląd

13. Podobieństwo między mitycznym Ikarzem a bohaterem opowiadania J. Iwaszkiewicza pt. „Ikar” dotyczy:

- a) romantycznego usposobienia bohaterów
 b) sytuacji zagrożenia, w której znaleźli się bohaterowie
 c) okazaniu pokory i bezsilności przez obie postacie
 d) odnalezieniu przez bohaterów oparcia i zrozumienia społecznego

14. Achilles znieważył zwłoki pokonanego Hektora, ponieważ:

- a) tak nakazywał obyczaj b) taka była wola bogów
 c) pragnął zemsty za śmierć przyjaciela d) pałał nienawiścią do wroga

15. Groteska w sztuce polega na:

- a) nagromadzeniu środków wyrazu artystycznego b) deformacji obrazu
 c) hiperbolizacji zjawisk d) wyeksponowaniu opisów

16. Abakany to:

- a) prace plastyczne Magdaleny Abakanowicz b) inaczej kukiełki, pacynki
 c) czasopisma dla melomanów d) gobeliny o nietypowej fakturze

17. Na arrasach zdobiących komnaty wawelskie można dostrzec:

- a) sceny biblijne b) zwierzęta i krajobrazy
 c) postacie rycerzy d) symbole władzy królewskiej

18. Adaptacją filmową jest dzieło pt.

- a) „Potop” b) „Katyń”
 c) „Pan Tadeusz” d) „Opowieści z Narnii”

19. Pierwsza publiczna projekcja wykonanego kinematografem filmu miała miejsce w roku:

- a) 1895 b) 1900 c) 1914 d) 1918

20. Prawdłowo zestawiono muzy greckie z dziedzinami sztuki w szeregu:

- a) Urania - poezja miłosna b) Talia - komedia
 c) Kaliope - poezja epicka d) Terpsychora - taniec

III. Nauka o języku

21. Upodobnienie fonetyczne występuje w wyrazie:

- a) słowik b) przód c) ławka d) kwatery

22. Neologizmem słowotwórczym jest wyraz:

- a) przyczólek b) monitor c) zawsze d) krajalnica

23. Zapożyczeniem jest wyraz:

- a) market b) autostrada c) kosmos d) internet

24. Zgodnie z zasadą morfologiczną polskiej ortografii piszemy wyraz:

- a) ławka b) róża c) nóż d) Polska

25. Zdaniem podrzędnie złożonym podmiotowym jest wypowiedzenie:

- a) Zdarza się, że nie mamy racji. b) Wczoraj okazało się, jak bardzo zależy ci na nauce.
 c) Nikt nie wie, kto przyjdzie pierwszy. d) Kto chce się uczyć, niech przyniesie podręczniki.

26. Poprawnie powiemy:

- a) W każdym bądź razie masz rację. b) W lato wyjeżdżamy nad morze.
 c) Mieszkam w Konstancinie Jeziornie d) Umieść te słowa w cudzysłowie.